FATMIR S. BAČI

POEZIJA IZ GLEDIŠTA POETIKE

Sažetak

U radu se analizira značenje poezije kao i njezine manifestacije kroz ljudsku riječ, ljudski jezik i misao. Poezijom se uspostavlja sklad između svega što skriva i otkriva prepličući nerealnost u postupanju i realnost u onome što se poezijom dešava i utječe u svijesti pojedinca. Autor se bavi semantičkim otkrivanjem poezije, u kojem čitalac otkriva svoje nove mogućnosti razmišljanja, novu dimenziju kreativne svijesti, i shodno tome, novi pristup prema životu i vječnosti, i svakako, sasvim novi angažman lične slobode i odgovornosti koje do tada nije prepoznavao, ili je imao samo neko površinsko gledište.

Ključne riječi: *sloboda, riječ, jezik ljudski, poezija, poetika, misao.*

FATMIR S. BAČI

POETRY FROM THE POINT OF VIEW OF POETICS

Abstract

The paper analyzes the meaning of poetry as well as its manifestations through human words, human language and thought. Poetry establishes harmony between everything that hides and reveals, intertwining unreality in behavior and reality in what happens and affects the individual's consciousness through poetry. The author deals with the semantic discovery of poetry, in which the reader discovers his new possibilities of thinking, a new dimension of creative consciousness, and consequently, a new approach to life and eternity, and certainly, a completely new commitment to personal freedom and responsibility that he did not recognize until then, or had only a superficial point of view.

Key words: *freedom, word, human language, poetry, poetics, thought.*

POEZIJA IZ GLEDIŠTA POETIKE

Poetika jeste ne samo najistaknutiji aktivni izuzetak ljudske dinamike izražena preko kreativnosti, nego je neizbježno i stalna prisutnost kreativnosti na osnovi svakog ljudskog djelovanja, koja je čvrsto vezana sa izražavanje ličnosti i nametnutim ciljem. Dok u konceptualnoj prizmi, u spletu sa iskustvom iz prošlosti, na samoj zjenici te kreativnosti uvijek je u fokusu jasna ili zamagljena, prava ili kriva vizija o budućnosti, čime se istovrmeno, i gradi, i razlikuje, svako čovjekovo djelo, naspram svih djela drugih stvorenja, koje se ne služe iskustvom i nemaju projektovani cilj, niti snose odgovornost dostignuća ili ne dostignuća.

Ali zato, kako je poetika sveobuhvatna kategorija za cjelokupnu ljudsku kreativnu manifestaciju, onda za ljudsku riječ, ljudski jezik i misao, ne samo za vrhovni sloj same poetike, nego i za vrhovne vrline čovjeka kao takvog, možemo slobodno zaključiti da u svakoj ljudskoj kreaciji rečenica i u svakom načinu poslate usmjerene poruke, poetika riječi, jezika i misli jeste upravo poezija. I to, ne samo zbog estetske ljepote izražavanja sa kojom se konceptualno impliciraju svi vodoravni interesi umreženi u datim okolnostima ili okolnostima koji su još u predpostavci mogućeg; nego i zbog etičke vertikale koja je sposobna da vaga na svaku riječ i da snosi odgovornost za svaki ishod koji slijedi u budućnosti.

Kao takva, ona ne samo da pravi kvalitativnu razliku u ljudskosti među ljudima, i ne samo da postaje sažetak vrhovne tačke na piramidi ljudskog dostojanstva, nego na osnovi opće ljudske svijesti, unutar samo jednoga stiha poezija istovremeno, i vrijednuje na osnovi ontološke suštine, i razlikuje na osnovi principa. Iz ove tačke gledišta, možemo zaključiti da istinita poezija kao takva, lišena je faktičke i pravne odgovornosti, dok sa druge strane, onim istim stihom poezija poziva na strogu odgovornost i pojedinca, i zajednicu kako za redovnu svakodnevnicu, tako i za vanredne pojave.

Drugim riječima, taj naštimani stih poezije koji je jednako udaljen kako od ratnoga stanja tako i od mira, kao što je i podjednako blizu na obe te pojave, on svakako postaje i najratoborniji glas za principjelni mir i slobodu ljudskog bića, isto i najokrvavljeniji mirotvorac svijesti na prvoj liniji svakog fronta ljudske dinamike. Znači, aktivno prisutan i to istovremeno u oba moguća čovjekova stanja, stih se čvrsto drži nepromjenivog stava o ratu i o miru, a žarki prijatelji i istiniti neprijatelji

nisu nigdje blizu, nema ih, jednostavno nisu. Nema ni vojničkih tragova u paničnom bijegu ili zajedničkom jurišu, nema ni od nužne hitnje razbacanog oružja, niti ima bilo kakvo napušteno bojište u okolini.

Jeste, ne postoji zapravo nijedan i nikakav trag da su neke vojske nekad bile tu, kao što nema nijedan nikakav znak da će se nekad ubuduće pojaviti na tom prostoru. Nema ni onih grubih prijetnji teškim riječima koje su od davnina već izgradili običaj da grme i odjekuju pretećom retorikom uoči svakog krvavog rata, niti ima razmaženih i napuhanih slatkih riječi pohvale u znaku prijateljstva. Nisu, nema ih, tu su samo pažljivi mir i nesavladljiva harmonija, koje budnim okom stražare izabranim riječima kao stalna prijetnja haosu, bdijući nad očuvanjem principjelne umjerene tišine čovjeka.

No ipak, svijetlucave iskrice među riječima i u riječima razbuđuju tako lijepe osjećaje, u tako šarenim bojama da upravo svojom ljepotom postaju ozbiljna prijetnja čitavoj ljepoti okruženja, dok raskoš riječi agresivno topi smisao stiha u krvi, gdje se dodiruju i najtanje niti osjećanja, te srce i um sa onim blagim ružičastim spletom u prsima, ubrzavaju kucnjavu u nutrini svakog pojedinca ovisno od svačije duhovne dobrodošlice u nutrini. Ništa se ne dešava, a čovjek je već jednim korakom više ka slobodi, dodiruje sjajne zrake novog dana, uživa u rađanju svijetla poslije duge noći, dok nigdje se ne osjeća potreba za potpisivanjem nekog ili nekakvog mira za promijenu, a kraljevi i kraljevine već padaju, nestaju, ispija ih toplota ljepote poput rose na laticama.

Zapravo, što se rata i mira tiče, poezija jeste pomalo slična šahovskoj igri gdje se napada i brani, ratuje i miruje, osvaja i popušta, ali sa izuzetkom da nema neku određenu disiplinu za vježbanje, niti se vježbom može naučiti ili usavršiti, jer se ona događa u neprisustvu pokretnih figura, na fluidnom neodređenom bojištu i osvaja svijest šireći granice bez upotrebe bilo kakvih fizičkih kombinacija, bez unaprijed smišljenog projekta i strategije, bez konvecionalnih intencija i pokreta kako bi se odbranio jedan kralj, ili kako bi se onaj drugi, suprotni srušio. Sve je nerealno, ali realno se dešava i utiče u svijesti pojedinca, kao što utiče i u tome da takvi pojedinci imaju sposobnost izgraditi zdravo zajednicu.

Ne, poezija uopće nije neka igra koja je u osnovi izmišljena kako bi se samo trošila prisutnost u vremenu, naprotiv, to je ontološko tkivo čovjeka koje se izražava u svijetu riječi u odnosu sa svačijim načinom shvatanje pravde, i kao takva, ne bira svoj postupak preko milosti ili nemilosti kada su sukobljene strane u pitanju. Naprotiv, poezija jeste vrlo ozbiljna prijetnja raskoši ljepote i prefinjene ljudskosti, stroga i pravedna, milostiva i istinita, odlučna bitka precizno određenih i odabranih riječi kada je u pitanju tanka providna nit lahko ranjivog ljudskog dostojanstva. Lijepota spleta riječi u poeziji je u aktivnom odnosu sa onim što još uvjek nije rečeno, i postavljena je čvrsto na stalnoj osnovi zaobiđenih, zapostavljenih ili zaboravljenih principa, dok u svakom slučaju kreativno se razvija na slobodnom polju neizraženih i neuokvirenih rečenica, time budi osjećaj preko sviježine ili toplote stiha, čime i čuva svježinu ili toplotu ljudskosti.

Kao takva, poezija živi u gustoj uzajmnoj dinamici sa najobičnijim riječima, čime iskreno i izražajno dodirne osjećaje, i postaje veliki providan razlog da se kod čovjeka uzrokuje suza ili osmjeh, a najčešće obe ove ljudske osobine istovremeno, čime, u svakom slučaju ne razlikuje u tome ni kralja, ni prosjaka. No, sa druge tačke gledišta, poezija se doživljava na najmarginalnijim krajevima jezika, gdje se pomeraju stare granice svijesti, čime se širi prostor shvatanja ljudskog shvatanja o slobodi, i gdje postaje jasno da je upravo svilena stilska kreacija ta koja se nameće hladnoj strogosti jezika, a ne i suprotno. Na površini svijesti poezija djeluje kao blistavi zvuk ili prefinjeni govorni čin, dok se obično krije iza jednostavnih riječi i rečenica koje grade stih, što je čini da bude istovremeno i predaleka kako bi se mogla zaobići, i prebliska kako bi se je mogli odreći.

Poezija u suštini, postupa po strogom skladu sa svim egzistencijalnim modalitetima čovjeka i izražava se kao sublimni akt same riječi (riječi kao takva), kao što postaje izraz i one neobične riječi koja, iako je potpuno nekonvecionalna naspram uobičajnom govoru, iaoko racionalno zaobilazi postojeće dogovore, ipak se epistemiološki u potpunosti uklapa sa ljudskim razumom svakodnenice, dok u svim važnim naznakama kontuiniteta ljudskosti je više nego jasna čovjekovoj spoznaji. Prema time, poezija snosi potpunu odgovornost vezano sa eshatološkom vertikalom, shodno tome, vrši i obavezu vrednovanja unutar čovjeka u odnosu sa svakim osjećajem, za svaku izgovorenu riječ i za svaki postupak.

Poezija jeste manifestacija riječi koja je istinita i kada smo sasvim sami, daleko od prisutnosti bilo kakvog suđenja ili prihvatanja, ali baš zato ona nam se predstavlja kao neovisni entitet sa kojim čovjek gradi prefinjenu svijest odnosa sa spoznajom, ali potom, nije u stanju da izgradi disciplinu tih odnosa. Zapravo, može je prepoznati kao dobru, prihvatljivu ili neprihvatljivu tekstualnu predstavu, ali ne može iscrpiti semantiku njenog konteksta u vezi sa svojom nutrinom. Takav odnos nije jednostran i ako se na prvi pogled dobiva utisak da je poezija ta koja nameće uslove, sve ovisi od unutarnjeg stanja čitaoca, jer tekst je ipak onaj stari koji je više puta čitan, a to znači, da čovjek/čitalac u tom odnosu sa poezijom otkriva sebe i širi svoje granice spoznaje i znanja.

Dakle, poezija sa svojim iskricama mudrosti ponaša se prema čovjeku/čitaocu kao da se ona javlja iz neke bliske budućnosti, koja kao da obećava kako još samo malo i bit će potpuno dostižna, ali koja za svako semantičko približavanje putem razuma i spoznaje, ona premješta svoje slijedeće otkrivanje za onoliko koliko se čovjek/čitalac približio. A upravo to znači da, semantičkim otkrivanjem poezije, čitalac otkriva svoje nove mogućnosti razmišljanja, novu dimenziju kreativne svijesti, i shodno tome, novi pristup prema životu i vječnosti, i svakako, sasvim novi angažman lične slobode i odgovornosti koje do tada nije prepoznavao, ili je imao samo neko površinsko gledište.

Dok u vezi sa autorom, poezija ima sasvim drugačiji pristup, ona preko spoznaje otkriva se u cjelosti u obliku jedne trajne i nedostižne sadašnjosti, prikazuje se u potpuno jedinstvenom komponiranom sjaju kao neki kozmički red u minijaturi,

kao naštimana igra svijetla bez riječi, prikazuje se svojom predtsavom koja označava mnogo više nego što se jezikom može dostići. Dok, kako bi se shvatila, uporna je u svojoj predstavi kako bi time zabilježila svoj prostor u svijesti i biću autora, približava se razumu samo onoliko da bi se pokazala prisutnost i upravo zbog nedostatka riječi, valjda je tako rijetka i samo je djelimično bila i zabilježena. Ali većinom slučaja nemogućnost bilježenja, ili djelimična mogućnost autora jeste u tome, što je dimenzionalno vrlo teško preskočiti svoju nestašnu sadašnjost i prihvatiti se one sa trajnim dimenzijama koju predstava poezije nudi, dok sam razum nije pripremljen da prepozna i shvati jednu takvu dimenziju koja nije dio vlastitih mjerila.

A sama manifestacija je tako lijepa i potpuna, tako upotpunjava ljepotom nutrinu čovjeka, tako složena i osvijetljena cjelina, takva, da jednostavno ne postoje ni riječi, ni koncepti u ljudskom razumu kako bi se predstava mogla opisati u cjelosti. Upravo to postaje i znak da poezija izvorno nije ni ishod blistavog uma i složenog razuma, niti je posledica posebne ljudske discipline, a ne može se nazvati ni djelovanjem jer se od takvog odnosa ne dobija iskustvo, kako se to obično dešava sa svim drugim djelovanjima.

Te kao takva, poezija u suštini ne prihvata da se stavi u okvirima bilo kakve racionalne definicije ili dialektične kategorizacije, niti je moguće da joj se prilazi sa kategoričkim stavom ili sa definitivnim zaključkom, jer ono što djelovanjem principjelne spoznaje obuhvata i racionalno znanje, nije izloženo da bi se racionalno obuhvatilo, i shodno tome ne dozvoljava biti obuhvaćeno. Da bi se taj odnos djelimično ostvario, potrebno je da učesnik u toj predstavi (autor) pronađe snage koje ga izbacuju iz dijalektičke svijesti, kako bi mogao približiti manifestaciju sa ličnom evidencijom u riječima, a to znači, da prihvati dimenziju trajne sadašnjosti od cjelokupne multisemantičke predstave koju poezija nudi, i to, pod strogim pritiskom dotične unutarnje atmosfere koju je već izgradila manifestacija poezije.

IBN KAJIM EL DŽEUZI

PJEV O ZRNU PJESKA

Čuvajte me,
Jer ja sam samo jedno zrnce,
U prostranstvu pijeska,
Ove duge i široke pustinje,
I ako me slučajno budete izgubili,
Nikad me više nećete moći,
Ni prepoznati,
Ni pronaći.

Dok mnogi drugi,
U ovoj pustinjskoj okolini,
U ovakvom obilju pijeska,
Prepunom svijetlucavih zrnaca,
Ličit će vam na mene,
Kao što svako zrnce pijeska,
Zna da liči svakom zrncu pijeska,
I mamit će vas.

I baš zato,
Čuvajte me,
Jer ako me budete izgubili,
U ovo neizmjereno pustom prostranstvu,
Bilo koja od onih sjajnih zrnaca,
Sa mamljivom sličnosti,
Što će vam svijetlucati ispred očiju,
Neće biti ja.

Čuvajte me...

PJEV O TJELU I DUŠI

Oko njege tijela svog ne trošite vrijeme,
Teško je to ropstvo kad ste mu u službi,
Ukras blata vas nosi na blatnjavo breme,
Tamo gdje vaš razdor sa noktima se drži.

Brinite se o ukrasu što će dar uljepšati,
Dušu svoju njegujte, taj ukras je vrlina,
Zemlja vašeg tijela nekad će vas izdati,
A duša ljudskost čuva, tu nastaje vedrina.

Ustrajno u miru i dobroti, od zore do zore,
Jer lijenost je za dušu, kao bez vrata kuća,
Sve što biste htjeli, na jedan prag vas zove,
Mirni snovi i buđenje bistro da vam kuca.

NEPOZNATI AUTOR

"Razgovor između umornog čovjeka i njegove duše"
- papirus Srednjeg kraljevstva Egipta - (2000. - 1500. pr. Hr.)

PJEV O PRIČI SA SVOJOM DUŠOM

Samo mi reci ti dušo moja,
Sa kim je vrijedno razgovarati?
U ovoj močvarnoj današnjici,
Kada su i braća postala mračni zagrljaji zla,
Kad je nemoguće voljeti svoga prijatelja,
Jer pohlepa je na snazi svuda oko nas,
A svima je u žarkoj žudnji,
Ono malo ili veliko imanje svoga susjeda.

Sa kim danas razgovarati dušo moja?
Kad su zlatne veze izmijenjene,
I sve što je nekada jarko sijalo,
Sad je postala izhrđala ograda,
Preko koje dišemo i pričamo,
Jer plemenitosti više nije ostalo,
Svi su vrijedni lanci pukli,
A puklo je i krhko posuđe stida.

Sa kim je danas vrijedno razgovarati,
Dušo moja?
Onima kojima lica zadovoljno zrače,
Zli su i u zlom društvu su obasjani,
Gdje sve je obilato ukrašeno slavom,
I u veselom plesu i radosnim uzvicima,
Krije se kiseli podsmijeh dobroti,
I po dobroti se posvud ljutito gazi.

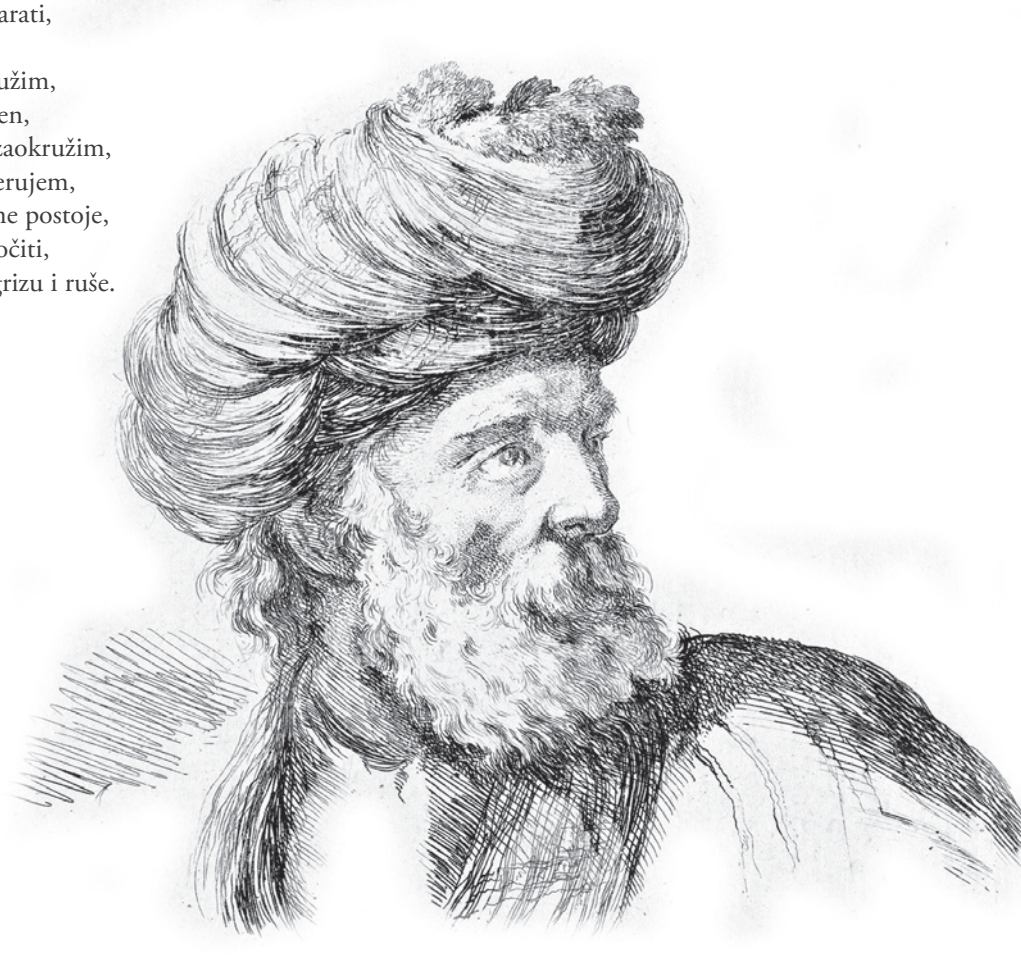
Sa kim danas razgovarati dušo moja?
Kada je svako pravo lice sakriveno,
Ispod tankog sloja obojenog voska,
Ispod lijepo našminkane radosti,
Koja se lažnom dobrotom smiješi,
Dok se hladno prolazi pored gorkog bola,
I svako lažno lice trepti u sumnji,
I strahuje da ne bude otkriveno,
Ispred isto skrivenog lica brata svog.

Sa kim je danas vrijedno razgovarati,
Dušo moja?
Izgubljene i zaboravljene su riječi,
Sa kojima srca pričaju,
Okolina je puna otrovnih zuba,
Koji se kriju iza mamljivih govora,
Pohlepa upija u svakom samoglasniku,
A kod svih živih ljudi srca je zarobila,
I ne zna čovjek na koga da se osloni,
Jedino na mumiju koja srce nema.

Sa kim danas razgovarati dušo moja?
Kad se o pravdi lijepim riječima priča,
A od pravde je mamac napravljen,
Dok ispod nje je ogromna lovačka rupa,
Dovoljno duboka i strašna,
Kako bi lavovi robijali u njoj,

Na ljigavu milost pokvarenih slabića,
Jer nema više pravednih ljudi,
I zemlja je postala plen zlikovaca.

Sa kim je danas vrijedno razgovarati,
Dušo moja?
Kad se sa samoćom i očajem družim,
I svo vrijeme sam tugom ispunjen,
Ne znam ni koga da sumnjom zaokružim,
Kao što ne znam ni kome da vjerujem,
Dal' je moguće da ograničenja ne postoje,
Ili ja ne mogu granice grijeha uočiti,
Koji zemlju i ljude neprestano grizu i ruše.

KHALIL GIBRAN

PJEV O STRAHU

Od davnina se priča,
Da ispred ušća
Malo prije ulaska u more,
Rijeka drhti od straha
Kao prut na jakom vjetru.

Okrene se svijetlucavo iza sebe
I pruži dugačak pogled
Na sav put koji je prošla
Na oštri silazak sa vrha planine,
Na uske brzake i česte krivine,
Na zavojite prolaze kroz šume
I na veseli tok kroz bučna sela.

I sasvim iznenada pred sobom,
Rijeka vidi ogromno prostranstvo,
I mirnih i serditih talasa okeana;
Ako se usudi da se ulije u to,
Čini joj se da će zauvijek nestati,
I da će u beskrajnosti biti uništena.

Ali izbora joj nema,
Ne postoji ni put,
Ni način da susret izbjegne,
Rijeka se ne može vratiti.

Zapravo,
Nitko se ne može vratiti unazad.

Jer povratak je nemoguć,
Unazad - ni u bajkama ne postoji.

Za ulazak u okean,
Rijeka se mora suočiti sa strahom,
Jer samo tada i tako,
Strah će biti ukročen.

I kada strah nestane
Tek tada rijeka će shvatiti
Da nije potekla da "nestane" u okeanu,
Već da ona "postane" okean.

NE ŽIVI POLA ŽIVOTA!

Ne druži se sa polu zaljubljenima,
Ni sa polu prijateljima,
Ne čitaj ništa od polu obdarenih,
Nemoj da živiš pola života,
Nemoj da umreš u pola smrti,
Ne prihvataj polovična riješenja,
Nemoj da staneš istinama na pola,
Nemoj da sanjaš pola sna
I nemoj da se nadaš na pola nade.

Ako budeš izabrao tišinu,
Onda ćuti sve do kraja,
Ako si odlučio da ipak govoriš,
Onda ispričaj istinu do kraja.

Nemoj da ćutiš
Kako bi se u posljetku ispričao
I nemoj da govoriš
Da bi se na kraju ućutio.

Ako si zadovoljan,
Onda iznesi to na vidjelo,
Nemoj se ni slučajno pretvarati
Kao da si polu zadovoljan,
Ako si ne zadovoljan
Slobodno izrazi svoje odbijanje,
Jer odbijanja na pola
Jeste isto kao prihvatanje.

Polovina je neproživljeni život,
To je neizgovorena rijec,
To je zakasneli osmijeh,
To je nepostignuta ljubav,
To je nepoznato prijateljstvo,
Polovina i najbliže ljude
Pretvara ih u daleke strance.

Polovina jeste da stigneš
Ali ustvari nisi stigao,
Da djeluješ
A ništa nema od tvoga djela,
Da prisustvuješ
A u svemu si odsutan.

Ti si napola
Samo kad ne znaš tko si,
A osoba koju voliš
Nije tvoja istinita polovina,
Jer si ti u nekom drugom mjestu,
U tom istom razdolju vremena!

Pola gutljaja neće ti utažiti žeđ,
Pola obroka neće umanjiti glad,
Pola puta ne vodi te nikuda
A pola ideje ne daje ništa na vidiku.

Polovina je trenutak tvoje slabosti,
Dok ustvari ti nisi slab,
Jer ti nisi polovina čovjeka,
Naprotiv, ti si čitav i čovjek
A ovdje si došao da živiš život,
Ne pola života!

WALT WHITMAN

PJEV NARODIMA

Obraćam se narodima,
Svakim zasebno,
Ili još bolje,
Obraćam se svim gradovima,
Kod svakog naroda;
Radi vaše slobode,
I jako,
I odlučno,
Suprostavljajte se,
Svim nijansama robije,
Budite sivo hladni,
Prema vladarima,
Jedva da ste poslušni,
Bdijte otvorenih očiju,
I na najsitniju trunku,
Koja putem slave,
Slatko vas mami na okove!

Jer dobro zapamtite,
I naivne strasti,
I plitka žurba,
I slijepa poslušnost,
Samo vas odlučno vode,
Ka potpunom pokoravanju,
Ka surovom i krutnom nadzoru,
Ka nemilosrdnom robstvu.

Dok poslije potpunog robstva,
Nikad više
Nijedan narod na zemaljskoj kugli,
Otkad se pamti i zna,
Ne samo da nije opet dobio slobodu,
Nego nije nikad više
Ni okusio od slobode slast,
Niti je uopće zapamtio,
Da je nekad slobodan bio.

ŽIVOT SA ŽIVOTINJAMA

Kad ne bi ništa znao
O obećanju koji u meni živi
I pokazuje mi na vrhove
Mojih nada i snova
Ubjeđen sam
Da bih mogao pobjeći odavde
I živjeti negdje daleko
Među životinjama,
Jer tako su mirne i tihe
Da bi se moglo pomisliti
Dostojanstvo o njima.

Jer često sam stajo ispred njih
Dugo i pažljivo sam ih gledao
I još uvijek ih ponekad posmatram.

One se ne znoje na požegi
Niti drhte kad je hladno
Čak se i ne žale nikada
Na bilo koje okolnosti
Niti nameću neke svoje uvjete.

Ne leže budni u hladivini drveta
Da bi otvorenih očiju
Žalili na svoju sudbinu
Ili da plaču možda zbog svojih grijeha.

Uopće se ne osjeća mučnina
Ako se razgovara o njihovim navikama
Ili o njihovim zadacima.

Kod njih se nikad ne primjećuju
Tragovi ili slutnje nesretnih okolnosti,
Ni jedna od njih
Ne žuduje i luduje od manijere
Da posjeduje bilo koje stvari.

Nijedna od njih ne kleči
Kad se pojavi netko sličan njoj,
Kao što ne kleče ispred onih
Koje su živjeli prije hiljadu godina

Ni jedna nije poštovana
Niti je ponižena
Kao što se može naći
Tužna životinja na cijeloj zemlji.

Lahko bi se ja odlučio
I mogao bi pobjeći odavde
Da bi živio među životinjama
Da nije duše u meni
Koja mi pokazuje na vrhove
Mojih nada i snova
I priča mi o budućnosti.

ALESSANDRO MANZONI

PJEV O DAROVANJU

Daruj!
Jer život je strahovito kratak,
A na malim koracima se broji,
I dok pažljivo vodiš brigu,
O svojim bolovima,
Potrudise da sa istom pažnjom,
Vodiš brigu i za bolove onih,
Koji su blizu ili dalje od tebe!

Daruj drugima!
Jer je životu stalnoj žurbi,
Poput brzokretih iskrica u mraku,
Što blijesnu i nestanu,
Od kojih moraš po istoj žurbi,
Ubirati od njih svo svijetlo,
I podariti ga u cijelosti,
Kako bi time odagnao tminu.

Daruj!
Jer život surovo teče strminama,
Poput mrzovoljnog brzaka,
Što udara o svakoj krivini,
I svu moć koju ne posjeduješ,
Krhku nadu koja se koleba u tebi,
Samopouzdanje koje ti nedostaje.
Moraš preliti u darovanje,
Da na ušću smireno potečeš.

Daruj drugima!
Jer život isto ostavlja svoj trag,
I onim što ti je u obilju dato,
I onim što ti skroz nedostaje,
Pa moraš svoju imovinu dijeliti,
Obogati svakog radosnim mrvicama,
A od svog siromaštva podari osmijehe,
I onda kada ti se do vriska plače,
Napravi radost od oluje unutar sebe.

Daruj!
Jer i tvoj je život veliki dar,
I lijepo reci sebi
“Da! Sve što imam i znam da imam,
I sve što imam jer znam da ga nemam,
Eto, dajem vam u cijelosti."
I to postaje odsjaj tvoje vječnosti.

Daruj drugima!
I kad sve budeš podario,
Primjetićeš onu trajnu radost,
Koja se malo po malo uliva u tebe,
Zasijaće po tvome biću,
Sreća će postati tvoj dodir,
U onoj mjeri,
Koliko si je drugima darovao.

PJESMA PLEMENA NAVAHO

Sjeverna Amerika

NEPOZNATI AUTOR

PJEV O PJESMI JAREBICA

U tvoje snove sam kucnuo
I evo molim te
Sa riječima dalekog putnika
Što ti prilazi sa bliskim šaptanjem
Iz odjeka daljine.

Nemoj da ideš na moj grob,
A posebno nemoj da ideš plačući!
Jer ja nisam ni u njemu,
Da te osjetim,
Niti sam negdje blizu,
Kako bi te saslušao
I kako bi te po ramenima,
Mehkim milovanjem utješio.

Nemoj da ideš na moj grob
A posebno nemoj da ideš tužna,
Jer ja niti sam zaspao tu,
Kako bi me tvojim lijepim glasom,
Iz dubokih snova budila,
Niti sam budan tu,
Kako bi te vedrim riječima
Bar malo nasmijao.

Nemoj da ideš na moj grob
A posebno nemoj da ideš očajna,
Jer ja sam poput hiljade vjetrova,
Koji puhaju po tvojoj kosi,
Ja sam poput sunčevih zraka,
Koji se prolivaju po tvome licu,
Ja sam mehka jesenja kiša,
Koja ti haljinu sitnim kapima rosi.

I kad se sledećeg jutra tiho probudiš,
Ja ću postati radosna pjesma jarebica,
A kada padne lagana noć,
Postaću srebreni zvijezdani prah,
I preko tvoga prozora,
Poprskaću sjaj u tvojim očima,
Slušat ću dah na tvojim grudima.

Zato,
Nemoj da ideš na moj grob
Jer nisam tamo i nisam mrtav.

